Turkish Studies
International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015, p. 455-476
DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN OKUMA METİNLERİNİN ÖĞRETİM ELEMANLARINCA DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ VE İŞLEVSEL METİN ÖZELLİKLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ*

*Mehmet Dursun ERDEM***
*Mesut GÜN****
*Murat ŞENGÜL*****
*Ramazan ŞİMŞEK******

ÖZET

Bu çalışmada Türkçe Öğretim Merkezlerinde görevli öğretim elemanlarının Türkçenin yabancılara öğretimi kapsamında okuma temel becerisinin gelişimine yönelik olarak kullanılan metinlerin AB ortak metni açısından değerlendirmeleri üzerinde durulmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu Cumhuriyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi bünyesinde Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan 14 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmanın kaynak verilerine ise araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırma konusu ekseninde tasarlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu yabancılara Türkçe öğretimi konusunda 3 uzmanın görüşü alındıktan sonra yeniden şekillendirilmiştir. Gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra üniversitelerde bu konuda uzman ve ilgili derslere giren 14 öğretim elemanıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğretim elemanlarının yabancılara Türkçe öğretimi alanında okuma temel becerisinin gelişim sürecine yönelik olarak kullanılan metinlerin AB ortak metni ve metin nitelikleri açısından eleştiri, öneri ve tespitleri bulunmaktadır. Elde edilen bu eleştiri, öneri ve tespitler çerçevesinde yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılan okuma metinlerinin okuma temel becerisinin gelişimi kapsamında AB ortak metni ve metin nitelikleri

---

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Prof. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: mdursunerdem@gmail.com
*** Yrd. Doç. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: mesutgun07@gmail.com
**** Yrd. Doç. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: msengul2323@hotmail.com
***** Yüksek Lisans Öğrencisi, El-mek: akkara58@gmail.com

açısından daha nitelikli hale getirilmesinin alan açısından daha faydalı olacağı düşünülmektedir. Bunlara ek olarak AB ortak metninde belirlenen seviyelerin Türkçe için uygunluğu, metinlerdeki söz varlığının değerlendirilmesi, metinlerin öğrenme ve öğrenci ihtiyaçları açısından değerlendirilmesi, AB çerçeve metninde belirtilen okuma amaçlarının kullanım yoğunluğu vb. noktalara da değinilmiş olup yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin AB ortak metni de gözetilerek okuma temel becerisinin gelişimine katkı sağlayacağı düşünülen önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, metin özellikleri, okuma metinleri, Diller için Ortak Başvuru Metni

EVALUATION OF READING PASSAGES USED FOR TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS BY LECTURERS UNDER COMMON EUROPEAN FRAMEWORK AND FUNCTIONAL PROPERTIES OF TEXTS

ABSTRACT

In this study, there is a great focus on evaluation of the texts used for the development of fundamental reading skill by lecturers who work at Turkish Teaching Centers within the Common European Framework within the scope of teaching Turkish to foreigners.

The source data of this research have been figured out with the semi- structure interview form prepared by the researcher. The subject of this study has been re-shaped with the semi-structured interview form after taken three experts' opinion about Teaching Turkish to foreigners. After making necessary corrections, interviews have been realized with experts and fourteen lecturers who have taught related subjects at universities.

In this study, for lecturers' development process at fundamental reading skill in the field of teaching Turkish to foreigners, there are texts used in European Common text, text features, criticism, suggestions and detections. Within this criticism, suggestions and detections, it is considered that it would be more useful for the field if reading texts in Turkish teaching area within the scope of the development of reading texts fundamental reading skill and text features should be made more qualified.

The Purpose of the Study and Introduction

Foreign language teaching which serves as a bridge in terms of education and culture has gained much importance in Turkey and at state and foundation universities, by means of the institutions which have been opened under the name of Turkish Teaching Centers (TÖMER) have undertaken the work of teaching Turkish as a foreign language.

In the field of teaching Turkish to foreigners reading skills form a basis to the improvement of the other basic abilities and it can be stated

that reading skills are on the key point on the language teaching with the importance on the center of receptive language skills.

The aim of the study is to investigate the evaluation of the texts used for the development of fundamental reading skills by lecturers who work at Turkish Teaching Centers within the Common European Application Framework and the qualities of framework within the scope of teaching Turkish to foreigners.

Theoretical Framework about the Study

Teaching foreign language within Common European Application Framework and the improvements of basic language skills within the frame of the standards of this text have increased its importance within the process. Basic reading skills which are important and basic skills in teaching foreign language are a key point in terms of the improvements of other language skills.

According to Keskin and Okur (2013), to gain reading skill in foreign language teaching is closely related with the situation of target audience. Since the students do not sufficiently have the knowledge of the language that they are learning, namely sentence knowledge, vocabulary knowledge and background information, reading in principle tries to reach understanding in education. In other words, reading in foreign language is made to understand the text.

The Method

In this study, it has been made use of semi structured interview forms and the method of collecting qualitative data forms within interview.

Within this framework, meetings have been done with the fourteen instructors working at TÖMER and within Cumhuriyet university, Çukurova university, Gazi Osman Paşa university, İstanbul Sabahattin Zaim university, Mersin university, Nevşehir Hacı Bektaş Veli university chosen via criteria sampling which is a form of an intentional sampling method. The data being the resource of the investigation are attained by the semi structured interview forms prepared by the investigators. The questions of the prepared semi structured interview forms have been rearranged after being made the necessary corrections and taken the opinions of the three experts who are voluntary and in charge of teaching Turkish to foreigners. The data in the semi structured interview form being written answered by the instructors have been classified by decoding according to response qualities. Then the harmony between the grouped decodes have been viewed and the data have been analyzed by content analysis.

Findings and Argument

In this study, it has been analyzed that the evaluation of the texts used for the development of fundamental reading skill by lecturers who work at Turkish Teaching Centers within the Common European Framework within the scope of teaching Turkish to foreigners.

Reading texts as used within the frame of improving reading skill in teaching Turkish to foreigners, Common European Framework and reading aims, students' needs with functional qualities of the texts,

vocabulary of the texts, the principle of culture transfer in foreign language teaching as the finding of the investigation have been handled with many aspects and these results have been attained:

The levels, purposes and acquisition determined within the frame of Common European Framework should be made more concrete and elaborate in terms of teaching Turkish as a foreign language. Common Application Text for Languages have been configured to integrate variety of ways. When the role of the application text has taken into consideration, the nature of the learner's needs and the context that they have gone through gain importance in the further learning degrees. The conformity of the chosen texts for the reading education in Turkish teaching to foreigners to the levels within the frame of Common European Framework have partly been approved by the half of the instructors; in addition, quality difference resulting from difference of edition has been emphasized. That textbooks parallel to scientific studies are better formed in the education activities and the studies related with the problems about planning the textbooks to get the students meaningful learnings well and contemporary developments seen in the education environment go on continuously. Another point that the instructors focused on is that the institutions and constitutions teaching Turkish as a foreign language should be put down and as Biçer, Bozkırlı and Er expressed, that the programs of instruction to teaching Turkish to foreigners should be prepared by experts and the prepared program should be turned into a package software. Besides, that the field of teaching Turkish to foreigners should be made a distinct department in terms of body of literature have been emphasized by the instructors.

That the number of the instructors defining that the studies about the vocabulary in the texts that are used in the Turkish teaching as a foreign language should be improved in terms of students' needs are predominated.

When reading texts preferred within the frame of teaching Turkish as a foreign language have been evaluated in terms of students' needs and education needs, most of the instructors' opinions are common about the notable findings that original texts and simplified texts should be given together if necessary and the text should be organized according to the students' levels.

The thought that the texts used in teaching Turkish to foreigners should be formed by both original texts and simplified texts in terms of functionality exist among the majority of the instructors. It forms an impression that original texts which will be used at the intermediate (B1-B2) undertake the role of a bridge that the students contact between real life and language.

The notion that transmission of culture especially emphasized in terms of language teaching in Common European Application Form for Languages and European Language Portfolio spreads widely ranging from vocabulary to dialogues, from social activities to personal interests.

It has been aimed at the reading education in the foreign language that the students' pronunciation abilities should be improved with oral reading activities preferred commonly. As it happens in the languages

that have phonemes having difficult pronunciation, in Turkish the same situation is in question. Beginning from the A1 level it can be stated that the texts comprising from widely used words in daily life within the reading education should firstly be read by the instructors and then should be read by the students themselves have a great importance in terms of pronouncing Turkish correctly.

Results and Suggestions

When it is studied that the texts have been read to students within the frame of teaching Turkish as a foreign language in terms of functional qualities, it is said that the texts with functional utilities for the students in the level of elementary have the situations that can be met in the social life and accord the students with the society that the student entered. It has been stated by the instructors that using knowledge transmitter texts gradually from intermediate and advanced levels have a great importance in terms of student motivation and rise of learning.

Within the frame of reading aims that Common European Framework has defined, the instructors made an arrangement in the form of "learning, finding the main idea in the text and general conforming" according to the order of importance. Firstly, it is seen that the reading texts are for learning and grasping the meaning; besides, there is an effort to accelerate the orientation process about the society in which the target language is spoken. On the other hand, it is thought that the five aims within the frame of the information gained respectively "understanding in detail, reaching the implicit meaning, use in the studies of knowledge and source, enjoy, reaching private information in the text" can be the reading aims of B1-B2 or further levels of readers who have gained a certain experience and an acquisition in using the language.

The Suggestions Can Be Ordered With Reference To the Data of the Study

1. It is thought that the acquisitions classified according to the levels of students learning Turkish within the frame of Common European Application Text is far away from reality when it is compared with the current situation of the students. That's why it is required that the program of teaching Turkish as a foreign language should be arranged in the direction of realistic aims.

2. It is necessary to rearrange the reading texts according to the levels by the domain experts in terms of teaching vocabulary and grammar.

3. It is thought that within the scope of the principle of culture transmission reading texts should be provided with functional characteristics in terms of Turkish culture and culture transmission should be arranged according to the levels.

4. That the reading texts are composed of the original texts which are a bit above the levels of students to the end of the Turkish teaching courses can be useful in terms of the students' improving motivation and adapting the students' to higher levels.

5. The principle of culture transmission being among the basic principles in teaching foreign language has a great importance of teaching Turkish as a foreign language. It will be more useful for the student that cultural elements in the reading texts are simply formed from functional knowledge in order to feel the student that s/he is in Turkey. It is figured that proverbs, aphorism etc. which have an intense expression symbolize the society's way of thinking, their approach to the events, their ingenuity within the vocabulary concept from the end of the intermediate level should be found in the reading texts.

Key Words: Teaching Turkish to foreigners, text feature, reading text, Common European Framework for Languages.

Giriş

Tarihsel süreç içersinde doğrudan ya da dolaylı olarak iletişim kuran insanoğlunun en büyük bildirişim aracı dildir. Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisandır (Türkçe Sözlük, 2005: 526). Dil, bir toplumda düşünce duygu ve isteklerin ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir (Aksan, 1977: 55).

Üzerinde onlarca tanım yapılan "dil" kavramı özelinde ana dili dışındaki diller ilk çağlarda siyaset, ticaret, kültür vb. sebepler ile seçkin topluluklar tarafından öğrenilirken 20 ve 21. yüzyılda küçük bir köy haline gelen dünya ile son derece geniş kitlerle buluşmuş ve yabancı dil öğrenimi önemli bir ekonomik sektör haline gelmiştir.

Bugünün dünyasında yaşamın her alanında olduğu gibi eğitimde de hızlı bir değişim ve dönüşüm görülmektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak insanlar kendilerini küresel bir etkileşim çemberinin içinde bulmaktadırlar. Bu durum bir yabancı dil öğrenme ihtiyacını doğurmaktadır. Bu küresel etkileşim içerisinde etkin olan ulusların dilleri de doğal olarak önem kazanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye ve Türkçenin öneminin artması Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önemini ortaya çıkartmaktadır (Göçer, Moğul, 2011: 798).

Dünyada ana dili konuşuru olarak sayı bakımından beşinci sırada yer alan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen kişi sayısı ülkemize çeşitli nedenlere gelen yabancı sayısındaki pozitif hareketliliğe istinaden her geçen gün hızla artmaktadır. Bu alandaki çalışmaların sayısı giderek artmış, özellikle son yıllarda ayrı bir yoğunluk kazanmıştır. Türkiye'de son yıllarda her şehirde en az bir üniversite bulunması sağlanmış; 2010 yılında alınan bir karar ile YÖK denetiminde gerçekleştirilen Yabancı Öğrenci Sınavı (YÖS) kaldırılarak bununla Türkiye'de lisans ve lisansüstü öğrenim görmek isteyenlerle Türk üniversiteleri arasındaki psikolojik bariyerin kaldırılması amaçlanmıştır. Kendi kabul şartlarıyla öğrenci alan üniversiteler; ortaya çıkan talep karşısında, bu öğrencilerin çok büyük bir kısmı Türkçe eğitim veren bölümlerdeki derslere hazır hale getirilmesi için kendi bünyelerinde TÖMER'ler oluşturmaya başlamışlardır (Durmuş, 2013:109-110).

Eğitim ve kültür açısından köprü görevi gören yabancı dil öğretimi Türkiye'de de bir hayli önem kazanmış vakıf ve devlet üniversitelerinde "Türkçe Öğretim Merkezi" (TÖMER) adı altında açılan kurumlar aracılığıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi görevini üstlenmiştir. Üstlenilen bu görev kapsamında yabancı dil olarak öğretilen Türkçe; okuma, dinleme, konuşma ve yazma temel becerilerinin gelişimi yönünde öğrencilere kurlar halinde öğretilmektedir.

Tüm yabancı dillerin öğretiminde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de okuma temel becerisinin önemi yadsınamaz. Bu yargı çerçevesinde "okuma temel becerisi" üzerinde özellikle üzerinde durulması gerektiğini McDonough ve Shaw gibi bilim insanları da ifade etmektedir. "Dünyanın birçok yerinde, özellikle öğrenicilerin kendi alanlarında İngilizce kaynaklar okumaları gerektiği ancak konuşmalarının gerekmediği ülkelerde -ki bu durum 'Kütüphane dili olarak İngilizce' olarak adlandırılır- okumanın en önemli dil becerisi olduğu tartışılmaz" (akt. Ay, 2008). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında da okuma temel becerisinin diğer temel becerilerin gelişiminde de temel oluşturması ve alımlayıcı dil becerilerinin merkezindeki önemi ile dil öğretiminde kilit noktada olduğu belirtilebilir.

AB Ortak Başvuru Metni

20.yy ilk yarısı itibarı ile büyük bir siyasi karmaşa ve parçalanmışlık içinde olan Avrupa 1. Dünya Savaşı ve 2. Dünya Savaşı ardından hızlı bir kıtasal küreselleşme ve bütünleşme sürecine girmiştir. Bu kıtasal globalizasyon ve bütünleşme süreci içersinde ticaret, sanat, kültür gibi kavramların yanı sıra dil kavramı da dâhil edilmiştir.

Avrupa Komisyonu, 5 Mayıs 1949 tarihinde 10 ülkenin (Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya ve Norveç) katılımıyla kurulmuştur. Türkiye de aynı yıl komisyona dâhil olmuştur. Komisyonun merkezi Fransa Strasbourg'dadır. Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu bağımsız kuruluşlardır, ancak Avrupa Birliğine üye 27 ülke aynı zamanda Avrupa Komisyonunun da üyesidir. Komisyon günümüzde 47 üye ülkeden oluşmaktadır (Council of Europe, 2007: 7).

Demirel'in (akt. İşisağ; 2008) ifade ettiği üzere; 1946 yılında kurulan ve Türkiye'nin de üyesi olduğu Avrupa Konseyi'nin temel amaçlarından biri, üye ülkelerin dil ve kültür miraslarına sahip çıkmaları ve bunu diğer Avrupa ülkeleriyle paylaşmalarıdır; bunun yanı sıra çok kültürlü çok dilli Avrupalı olma bilincini yayarak birden çok dil öğrenmeyi teşvik etmektir. Bu yolla çok dil öğrenmenin farklı dil ve kültürel geçmişleri olan insanlar arasında hoşgörüyü artıracağı ve bireylerin birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlayacağı beklenmektedir.

Avrupa Konseyi'nin belirlediği amaçlar çerçevesinde önce çıkan eğilimin toplum içinde çok dilli yapının oluşturulması ve bu durumun sürdürülebilir hale getirilmesi olduğu söylenebilir. Bu kapsamda Avrupa kıtasında yaygın şekilde kullanılan dillerin farklı milletlerce öğrenilmesi ve toplumsal bütünleşmenin sağlanması, kültürel zenginliğin artırılması ve aktarılması; turistik, ticari, kültürel, eğitimsel vb amaçlarla Avrupa içinde farklı ülkelere giden insanların adaptasyon sürecinin hızlandırılması ve içinde bulunduğu toplumun dilini kısa sürede öğrenmesi maksadıyla Avrupa Ortak Başvuru metni oluşturulmuştur.

Şahin ve Aydın'a (2014) göre Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni; Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ile modern diller alanında çalışan uzmanların karşılaştığı Avrupa'daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanana iletişim engellerinin üstesinden gelmek amaçlanmıştır. Eğitim yöneticilerine, ders tasarımcılarına, öğretmenlere, eğitici (formatör) öğretmenlere, sınav kurullarına, vb. birimlere çabalarını düzenleyip eşgüdümleştirerek

ve sorumlusu oldukları öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayarak mevcut uygulamalarını yansıtabilecekleri ortak bir zemin sağlamaktır.

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni sosyal, kültürel açıdan çok kapsamlı olduğu gibi dil eğitimi açısından da gerekli temel yol işaretlerini "ortak başvuru düzeyleri" adı altında bünyesinde barındırmaktadır. Bu düzeyler "giriş ya da keşif düzeyi, ara düzey ya da temel gereksinim düzeyi, eşik düzey, ileri düzey, özerk düzey, ustalık" başlıklarından oluşmakta ve Ortak Başvuru Metninde her düzey için ayrı amaç kazanımlar bulunmaktadır

Okuma Becerisi ve Yabancı Dilde Okuma Becerisi

AB ortak başvuru metni kapsamında yabancı dil öğretilmesi ve bu metnin standartları çerçevesinde temel dil becerilerinin gelişimi süreç içersinde önemini artırmıştır. Yabancı dil öğretiminin temel ve önemli becerilerinden olan okuma becerisi diğer dil becerilerinin gelişimi açısından dilin kilidi konumundadır.

Okuma, Özbay tarafından "Göz yoluyla algılanan işaret ve sembollerin beyin tarafından değerlendirilmesi ve anlamlandırılması süreci."(Özbay, 2007: 4) olarak tanımlanmış; fiziksel ve zihinsel koordinasyon sonucu oluşan bir eylem olduğu ifade edilmiştir. Singhal (2006: 7), Özbay'ın tanımından farklı olarak yabancı dilde okuma becerisi özeline indirgemiş "öğrenicinin, artalan bilgisini, sözlüksel ve dilbilgisel farkındalığını ve metin şemasını, anadiline ilişkin bilgiyi ve gerçek dünya bilgisini kullanarak kişisel amaçlar ve hedefler doğrultusunda yazılı ders gereçlerini anlamaya çalışmayı sürdürdüğü dinamik ve etkileşimsel bir süreç" olarak tanımlamıştır (akt. Şahin, 2010: 66).

Keskin ve Okur'a (2013) göre yabancı dil öğretiminde okuma becerisinin kazandırılması hedef okuyucu kitlesinin durumu ile yakından ilişkilidir. Öğrenciler öğrenmekte oldukları dilin bilgisine, yani tümce bilgisi, sözcük bilgisi ve artalan bilgisine yeterli düzeyde sahip olmadıkları için okuma öğretimim temelde anlama ulaşma çabası içersinde olmaktadır. Bir başka deyişle yabancı dilde okuma, metni anlamak için yapılan okumadır.

Ana dilde ve yabancı dilde okuyucular gözlemlenerek araştırmacıların derlediği okuma tanımlarından Er (2005) şu sonuçlara ulaşmıştır:

1) Yazılı veya basılı sembollere bellekte önceden edinilmiş bilgilerden hareketle bir anlam verebilme ve bu anlamı mesajın algılanması için kullanabilme yetisi.

2) Yazılı sözcükleri saliselerle ölçülebilecek bir zaman içerisinde tanıyabilme.

3) Değişik düzeydeki ve değişik türdeki bilgilerin anlık ve otomatik kullanımını: görsel, sessel, tümcesel, sözcüksel algılama, metnin anlamını, yazarın niyetini algılama.

Verilen iki tanımdan yola çıkılarak yabancı dilde okuma eğitiminin öğrencinin önceki bilgileri, yeni öğrendiği bilgiler, gramer bilgisi ve anadiline ait bilgilerin mevcut dünya bilgisi ile fenomonolojik sentezinin bileşkesi durumunda olduğu söylenebilir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkçe Öğretim Merkezlerinde görevli öğretim elemanlarının Türkçenin yabancılara öğretimi kapsamında okuma temel becerisinin gelişimine yönelik olarak kullanılan metinlerin AB Ortak Başvuru Metni ve metin nitelikleri açısından değerlendirmelerini incelemektir. Bu amaçla TÖMER'de bu konuda görevli öğretim elemanlarının okuma metinlerinin AB ortak metni ve metin nitelikleri açısından değerlendirilmesine yönelik görüşleri üzerinde durulmuştur.

Yöntem

Çalışmanın genel amacı TÖMER'lerde görev yapan öğretim elamanları açısından yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında okuma temel becerisinin gelişimi açısından kullanılan metinlerin AB ortak metni ve metin nitelikleri açısından değerlendirmelerine dayanan nitel bir araştırmadır. "Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır" (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39).

Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formlarından yararlanılmıştır.

Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. "Yarı yapılandırılmış görüşmenin; analizlerin kolaylığı, görüşülene kendini ifade etme imkânı, gerektiğinde derinlemesine bilgi sağlama gibi avantajları vardır" (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010: 163).

Bu kapsamda Cumhuriyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi bünyesinde ve Türkçe Öğretim merkezlerinde (TÖMER) görev yapan öğretim elemanları arasından amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemesi yoluyla seçilmiş 14 öğretim elemanı ile görüşme yapılmıştır. Araştırmaya kaynaklık eden veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu soruları yabancılara Türkçe öğretimi konusunda görevli ve gönüllü 3 uzmanın görüşü alındıktan sonra gerekli düzeltmeler yapılarak tekrar düzenlenmiştir. Öğretim elemanlarının yazılı olarak cevaplandırdığı yarı yapılandırılmış görüşme formundaki veriler yanıt niteliklerine göre kodlanarak gruplandırılmıştır. Daha sonra gruplandırılan kodlamalar arasındaki uyuma bakılmış, veriler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir

Çalışma Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu Cumhuriyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi bünyesinde ve Türkçe Öğretim Merkezlerinde (TÖMER) görev yapan14 adet öğretim elemanı oluşturmaktadır.

Tablo 1: Çalışma grubunun özellikleri

		(f)		
		Erkek	Kadın	Toplam
Cinsiyet				
Eğitim Durumları	**Lisans**	-	1	1
	Yüksek Lisans	1	4	5
	Doktora	6	2	8
Toplam		7	7	14

Veri Toplama Aracı

Araştırmaya kaynaklık eden veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Görüşme formu uzman görüşleri alındıktan sonra yeniden düzenlenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

TÖMER'lerde görev yapan öğretim görevlilerinin yarı yapılandırılmış görüşme formlarındaki sorulara vermiş oldukları yanıtlar içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, ortaya çıkan kategori kodlarına göre analiz edilmiştir. Bu aşamada kaynaklardan elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından okunmuş ve araştırmanın amacı dikkate alınarak geçici kodlar oluşturulmuştur. Aynı anlama gelen yanıtlar aynı kategori kodu altında toplanmıştır. Çalışma içersinde aynı kategori kodların daha iyi açıklanması için görüşmeye katılan öğretim elemanlarından örnek alıntılara yer verilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından birkaç kez okunmuş, kodlar belirlenmiş ve kodları belirleyecek temalar elde edilmiştir. Raporlaştırmada doğrudan alıntılar yapılırken her bir öğretmen adayına bir kod ad verilmiş (Öğretmen adayları, "K" harfi ve numara verilerek kodlanmıştır (K1, K2, K3, K4…). Analiz süreci sonunda iki uzmandan kodlar ile öğretim görevlilerinin ifadelerini ayrı ayrı incelemeleri istenmiştir. İki uzmanın büyük oranda görüş birliğinde olduğu görülmüştür.

Bulgular

Öğretim elemanlarının "AB Ortak Başvuru Metni kapsamında belirlenen seviyeleri, amaçları ve kazanımları Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından yeterli buluyor musunuz? Lütfen açıklayınız" sorusuna verdikleri yanıtlardan alıntılar, kategori ve sıklıkları Tablo 2'de verilmiştir

Tablo 2: Görüşmeye katılan öğretim elemanlarının AB Ortak Başvuru Metni kapsamında belirlenen seviyelerin, amaçların ve kazanımların yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından değerlendirmelerine ilişkin bulgular

Kategori	f	Örnek Cümleler
Yeterli buluyorum	**5**	*Yeterli buluyorum Daha yeterli ve detaylı bir program oluşturulana kadar ihtiyacı karşılayacaktır. (K3)*
Yeterli bulmuyorum	**5**	*Amaçları ve kazanımları yeterli bulmuyorum. Çünkü kazanımlar tam anlamıyla öğrenci seviyelerine uygun tasarlanmamış ayrıca Türkçenin yapısal özellikleri açısından yetersizdir (K9)*
Kısmen yeterli buluyorum	**3**	*Kısmen yeterli buluyorum. Öncelikle betimleyicilerinin daha somut bir biçimde tanımlanması gerektiğini düşünüyorum. (K10)*
Mevcut program tam olarak uygulanmalı	**1**	*Tecrübeye dayalı bir metindir. Biz yabancı olarak Türkçe eğitimini yeterli düzeyde verirsek; en azından AB Ortak Başvuru Metni içinde var olan bütün argümanları gerçekleştirebilirsek bu metnin eksikliklerinin görebiliriz. (K5)*

Tablo 2'deki verilere göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde AB Ortak Başvuru Metni ve Türkçe öğretimi açısından verimliliği öğretim görevlilerinin görüşleri çerçevesinde saptanmaya çalışılmış; öğretim görevlileri arasında oluşan farklı görüşler alıntılanmıştır. Bu kapsamda betimleyici dilbilgisi kaynaklarının eksikliğine değinilmiş mevcut kaynakların ilgili gereksinimleri karşılamadığına işaret edilmiştir. Ayrıca AB Ortak Başvuru Metninin Türkçe açısından işlevsel ayrıntılar içermediğini belirtilmiş, Türkçenin içinde bulunduğu dil ailesinin özelliklerini kapsayan amaç ve kazanımların oluşturulmasının daha faydalı olacağı ifade edilmiştir. Bunların yanı sıra AB Ortak Başvuru Metni kapsamının yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde mevcut haliyle tam

olarak uygulanmadığı için ilgili amaç ve kazanımların yeterli düzeyde analiz edilemediği ve bu sebeple eksikliklerin tam olarak saptanamadığı da alan yazın açısından farklı bir bakış açısıdır.

Öğretim elemanlarının "Yabancılara Türkçe Öğretimi (YTÖ) kapsamında Okuma eğitimi için seçilen metinlerin AB Ortak Başvuru Metni kapsamındaki seviyelere uygunluğu hakkındaki genel kanaatiniz nedir? Lütfen açıklayınız" sorusu sorusuna verdikleri yanıtlardan alıntılar, kategori ve sıklıkları Tablo 3'te verilmiştir

Tablo 3: Görüşmeye katılan öğretim elemanlarının "Yabancılara Türkçe Öğretimi (YTÖ) kapsamında Okuma eğitimi için seçilen metinlerin AB Ortak Başvuru Metni kapsamındaki seviyelere uygunluğu hakkındaki genel kanaatiniz nedir? Lütfen açıklayınız" sorusuna verdikleri yanıtlardan alıntılar, kategori ve sıklıkları Tablo 3'de verilmiştir.

Kategori	f	Örnek Cümleler
Kısmen Uygundur	**7**	*Okuma eğitimi için seçilen metinler kaynağa göre değişkenlik göstermektedir. Yeni Hitit kitapları için bu seviyenin dikkatte alındığını düşünüyorum. Aşamalılık ve hiyerarşi açısından kitaplar başarılıdır. (K10)*
Uygun Değildir	**4**	*Uygun değildir. Okuma parçalarındaki dilbilgisi kalıpları veya ifadelerin öğrencilerin seviyelerine yeniden düzenlenmesi gerekir. (K2)*
Uygundur	**3**	*Uygundur. Ancak metinlerdeki kelimeler daha özenli seçilmelidir. (K4)*

Tablo 3'teki veriler ile Yabancılara Türkçe Öğretimi kapsamında okuma eğitimi için seçilen metinlerin AB Ortak Başvuru Metni kapsamındaki seviyelere uygunluğu öğretim elemanlarınca değerlendirilmiştir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu metinlerin kaynaklardaki farklılıklara göre nitelik olarak değişiklik arz ettiğini ifade etmiştir. Okuma metinlerinin uygun olduğunu düşünen öğretim elemanı grubunun yanı sıra bazı öğretim elemanları da tersi yönde görüş bildirmiş; okuma metinlerinin kelime muhtevası açısından AB Ortak Başvuru Metni kapsamında seviyelere uygun olmadığı görüşünde birleşmiştir.

Öğretim elemanlarının "YTÖ kapsamında tercih edilen okuma metinlerinin temel söz varlıklarını öğrenci ihtiyaçları açısından nasıl değerlendirmektesiniz? Lütfen açıklayınız" sorusuna verdikleri yanıtlardan alıntılar, kategori ve sıklıkları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Görüşmeye katılan öğretim elemanlarının yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında tercih edilen okuma metinlerinin temel söz varlıklarını öğrenci ihtiyaçları açısından değerlendirmelerine ilişkin bulgular

Kategori	F	Örnek Cümleler
Metinlerdeki temel söz varlığını geliştirmeye yönelik öneriler	**8**	*Genel olarak uygun. Kullanılan metinlerdeki kelimeler mecazlı kullanılıyorsa en başta farklı renkte verilebilir. Sonraki seviyelerde farklı renk uygulaması kaldırılabilir. (K4)* *Sözlüklerin oluşturulması ve derlem tabanlı çalışmaların yapılması gerekiyor. Yazınsal derlemlerin yanı sıra sözlü derlemlerin de yapılması gerekiyor ve bu çalışmaların bilimsel titizlikle icra edilmesi lazım. (K5)* *Söz varlığı açısından sıklığı belirlenmiş grupların metinlerde kullanılması öğrenciler için daha faydalı olacaktır. (K7)* *Tercih edilen okuma metinleri uygun ancak öğrencilerin yaşadığı şehirler ile ilgili bilgiler verilirse daha faydalı olacaktır. (K9)* *Bazı okuma metinlerinde seviyenin gereksiz kelimeler ile artırıldığını düşünüyorum. Bu konuda Türkçede sıklık çalışmaları yapılarak sıklığı fazla olan kelimelerin öncelikli olarak öğretilmesi gerektiğini düşünüyorum. (K14)*
Metinlerdeki temel söz varlığı yeterlidir	**7**	*Temel söz varlığı açısından büyük oranda uygun diyebiliriz. İletişimsel yönteme dayalı olarak günlük hayatta kullanılan sözcüklerin verilmesi amaçlanmıştır.(K6)*
Metinlerdeki temel söz varlığı kısmen uygundur	**4**	*Temel söz varlığı açısından büyük oranda uygun diyebiliriz. (K6)*
Metinlerdeki temel söz varlığı yetersizdir	**3**	*Söz varlığının metinlerdeki temsiliyeti işlevsel açıdan yetersizdir. (K13)*

Tablo 4'teki verilere göre metinlerde söz varlığı ile ilgili çalışmaların öğrenci ihtiyaçları açısından geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca öğretim elemanları, söz varlığının okuma metinlerindeki önemi açısından birçok öneride bulunmuştur. Bu kapsamda temel seviyede bağlam içinde temel anlamı dışında kullanılan kelimelerin renklendirilerek verilebileceği ifade edilmiştir. Fakat kelimelerin bağlam içerisinde temel anlamları dışında nereye kadar renklendirilebileceği, öğrencinin her zaman renklendirilmiş metinleri nasıl bulacağı, yabancı dil eğitimi kapsamında bu öneri hem ekonomik olmaması hem de zahmetli bir uğraş olması sebebiyle uygulanabilirlik açısından zayıf bir öneri olarak kabul edilebilir. Buna ek olarak Türkçe karşılığı olduğu halde yabancı dillerden geçme kelimelerin kullanılmaması önerilmiştir.

Metinlerdeki söz varlığının alan yazın açısından seviyelere göre saptanması ve bu kapsamda bilimsel bir tabana oturtulmuş derlem tabalı çalışmalara duyulan gereksinimden de söz edilmiştir. Ayrıca yine seviyelere uygun olarak çeşitlendirilmeyen sözlüklerin eksikliği de gündeme getirilmiştir.

Yabancı dil eğitimi kapsamında öğrenim sürecinin temelini metinler oluşturmaktadır. Bu metinler aracılığı ile dil öğrenen kişiye birtakım kazanımlar edindirmek asıl amaçtır. Bu metinler aracılığı ile öğretim elemanlarının "YTÖ kapsamında tercih edilen okuma metinlerinin öğrenci ihtiyaçları ve öğrenme ihtiyaçları göz önüne alındığında en belirgin eksikleri sizce nelerdir? Lütfen açıklayınız" sorusuna verdikleri yanıtlardan alıntılar, kategori ve sıklıkları Tablo 5'te verilmiştir

Tablo 5: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerin öğrenci ihtiyaçları ve öğrenme ihtiyaçları açısından öğretim elemanlarının görüşleri

Kategori	f	Örnek Cümleler
Düzeye uygun olmayan metinlerin kullanımı	4	*Bazı metinlerin öğrenci seviyesine uygun olmaması en bariz eksikliktir. (K8)*
Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçları dışında metinler seçilmesi	3	*Okuma metinleri öğrenci ilgi ve ihtiyaçları açısından işlevsel nitelikte olmalıdır.İlgili uzmanların bu ihtiyaçlar kapsamında metinler hazırlamaları gerekmektedir. (K11)*
Metinlerin yeterli bulunması	3	*Belirgin bir eksiklik olduğunu düşünmüyorum. (K1)*
Kültür farkının gözetilmemesi	2	*Ülke farkı ve kültür farkının yeterli derecede göz önüne alınmamasıdır. (K9)*
Söz varlığının temsiliyetindeki eksik	2	*Akademik söz varlığı açısından zayıf metinlerin kullanılması. (K3)*

Tablo 5'te gösterilen bulgular beş başlıkta toplanmıştır. Bu başlıklardan ilki kullanılan metinlerin öğrenci ve öğrenme ihtiyaçları açısından ilgili düzeyin gereklerini yansıtmadığı ve işlevini yerine getiremediği yönündedir. Başlıklardan ikincisi, yabancı dil eğitimi açısından çok önemli bir mihenk taşı olan kültür aktarımı ilkesi ekseninde yapılanmıştır. Okuma metinlerinin öğrencinin bulunduğu ülkenin kültürünü yansıtıcı ve öğrenciyi o kültüre adapte edici nitelikte olması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca metinlerin öğrenci ve öğrenme ihtiyaçları açısından işlevsel nitelikte olması gerektiği, öğrencilerin günlük hayattaki temel ihtiyaçlarını karşılaması ise üçüncü başlığı oluşturmaktadır. Metinlerin öğrenci ve öğrenme ihtiyaçları kapsamında söz varlıkları açısından eksiklikleri de dile getirilmiş metnin cümle yapısıyla da ilişkilendirilmiştir. Metinlerin öğrenme ve öğrenci ihtiyaçları açısından belirgin bir eksiği olmadığını belirten öğretim elemanları ise diğer bir grubu oluşturmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin önemi yadsınamaz. Okuma metinleri hem diğer becerilerin gelişiminde hem de dil öğretimine yönelik başlangıç aşamasında öğrenci motivasyonu açısından büyük öneme sahiptir. Okuma metinleri kurma (sadeleştirilmiş) ve özgün metinler olmak üzere ikiye ayrılır. Keskin ve Okur'a (2013) göre kurma metinler dil öğretiminde, ders kitaplarındaki ünitelerin amaçları çerçevesinde genellikle kitabın yazarı ya da yazarları tarafından üretilmiş, tanışma, telefon görüşmeleri gibi konuları içeren diyaloglar ya da düz yazılardır. Özgün metinler ise daha geniş alanlara yayılabilen belirli biçimler gözetilerek yazılmış metinlerdir.

Fonksiyonel tercih özellikleri "Sizce ders kitaplarındaki okuma metinleri özgün metinlerden mi sadeleştirilmiş metinlerden mi oluşmalıdır? Lütfen açıklayınız" sorusuna verdikleri yanıtlardan tespit edilmeye çalışılmış ayrıca bu yanıtlardan alıntılar, kategori ve sıklıkları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin fonksiyonel tercih özelliklerine dair bulgular

Kategori	f	Örnek Cümleler
Metinlerin seçiminde seviye faktörü gözetilmelidir.	7	*İhtiyaca göre her iki tür metin de tercih edilmelidir. Önemli olan öğrenci seviyesi ve ilgisidir. (K11)*
Özgün metinler tercih edilmelidir.	3	*Okuma eğitiminde, öğrencilerin Türkçe düşünebilmelerini sağlamak için özgün metinler kullanılmalı. (K3)*
Sadeleştirilmiş metinler tercih edilmelidir.	2	*Sadeleştirilmiş metinlerin kullanılması daha uygun. (K2)*
Sadeleştirilmiş ve özgün metinler bir arada kullanılmalıdır.	2	*Okuma eğitimi kapsamında özgün metinlere de sadeleştirilmiş metinlere de yer verilmeli. İhtiyaçlar seviyelere göre gözetilmeli (K6)*

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin fonksiyonel tercih özellikleri öğretim elemanlarının görüşlerine göre Tablo 6'da gruplandırılmıştır. Öğretim elemanlarının görüşleri çerçevesinde sadeleştirilmiş metinlerin kullanımı yönünde görüş belirten öğretim elemanı sayısı oldukça azdır.

Okuma metinlerinin özgün metinlerden oluşması gerektiğini belirten öğretim elemanları bu metinlerin hedef dilin öğrenimi açısından motivasyon değerine işaret etmiştir. Ayrıca özgün metinlerin dili öğrenen kişi açısından hedef dilde düşündürmeye özendirdiğini, zihinsel süreçlerin özgün metinler ile nispeten daha aktif kullanıldığı ifade edilmiştir.

Yabancı dil eğitiminin önemli bir yeri olan seviye faktörü diğer temel dil becerilerinde olduğu gibi okuma becerisinin geneli ve özelinde de ağırlığını hissettirmiş, okuma metinlerinin fonksiyonel tercih sebeplerine öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu tarafından değinilmiştir. Bu yargı çerçevesinde öğretim elemanları özellikle başlangıç seviyesinde kullanılan okuma metinlerinin sadeleştirilmiş metinlerden oluşması gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Ayrıca okuma metinlerinin fonksiyonel tercih sebepleri açısından keskin çizgilerle ayrılamayacağını ifade ederek özgün ve sadeleştirilmiş metinlerin bir arada kullanılabileceğini ifade eden öğretim elemanları da mevcuttur.

Okuma eğitimi alanında büyük öneme sahip olan "okuma teknikleri" yabancı dil eğitiminde de kullanılmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi kapsamında öğretim elemanlarına sorulan "YTÖ alanında okuma eğitimi içerisinde okuma teknikleri ile okumaya hangi seviyede başlanılmalıdır? Lütfen açıklayınız" sorusu ile okuma tekniklerinin kullanımı ile ilgili görüş ve bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında okuma tekniklerinin kullanımı ile ilgili görüş ve bulgular

Kategori	f	Örnek Cümleler
Temel A düzeylerinde okuma teknikleri uygulanmalı	**8**	*A1 düzeyinden itibaren okuma teknikleri ile okumaya başlanılmalı. Ancak okuma metinleri kullanılacak tekniğe uygun olmalıdır. (K2)*
Her düzeyde okuma teknikleri uygulanmalı	**5**	*Herhangi bir düzey belirtme gereği yok. Her düzeyde kullanılabilir. (K14)*
Orta (B1-B2) düzeyde okuma teknikleri uygulanmalı	**1**	*B1-B2 düzeyinden başlanması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü öğrenci belirli bir seviye de olmalı. (K8)*

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde fazlaca gündeme getirilmeyen okuma teknikleri konusu öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu tarafından başlangıç seviyesinden itibaren kullanılabileceği Tablo 7'deki bulgularda belirtmiş, bu kapsamda kullanılan metinlerin ilgili okuma tekniğiyle uyumlu olmasına dikkat çekilmiştir. Ayrıca başlangıç seviyesinde diyalog metinlerinin kullanılması gerektiğine ve sesli okuma tekniklerinin öğrencilerin telaffuz becerilerinin gelişimine katkısına öğretim elemanlarınca işaret edilmiştir.

Tarihsel süreç içerisinde dil kültür ilişkisi giderek artmış ve birbirini tamamlayan iki vazgeçilmez öğe olarak anılmıştır. En sade şekli ile iletişimi sağlayan "dil" ve toplumların kimliğini oluşturan "kültür" kavramı dil eğitimi açısından kilit noktadadır. Dil eğitiminde bu kavramlar metinler üzerinde harmanlanmaktadır.

Dilin en iyi ve etkili şekilde kullanıldığı edebî eserler, bir taraftan toplumun kültürel değerlerini yansıtırken, diğer taraftan insanın duygularına hitap ederek onların gelişmesine aracılık eder. Edebî metinler; toplum açısından kültürel değerleri, bireysel açıdan da eğlendirici, zevk verici olmak üzere çeşitli unsurları bünyesinde taşır. Bu açıdan edebî metinler; ana dili ve yabancı dil öğrenimi veya öğretiminin vazgeçilmez unsurlarıdır (Demir ve Açık, 2011).

Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders malzemelerinden en önemlisi ders kitaplarıdır. Kitaplar temel malzeme olduğu gibi aynı zamanda belirli bir programın takip edilmesini de sağlar. Ders kitaplarında kültürün yeri ve önemi ise tartışılmazdır. Çünkü kültür aktarımında ders kitaplarındaki metinlerin çok büyük payı vardır. Dili öğrenen bireyler, o dilin konuşulduğu topluma ait gelenek ve görenekleri en iyi metinler aracılığıyla edinebilir. Diğer yandan metinler yardımıyla öğrenilen dilin toplumuna ait gündelik yaşam hakkında fikir sahibi olunabilir. Bu ise yabancı dil öğrenim sürecini olumlu yönde etkiler ve yabancı dilin etkin olarak kullanımına zemin hazırlar (Yılmaz ve Şeref, 2013).

Yabancı dil eğitimi kapsamında en az dil öğretimi kadar önem taşıyan "kültür aktarımı" ilkesinin okuma metinleri özelinde öğretim elemanlarınca değerlendirilmesi amacıyla sorulan "YTÖ alanında tercih edilen okuma metinlerinin kültür aktarımı ilkesi çerçevesinde nasıl değerlendirmektesiniz? Lütfen açıklayınız."sorusu ile ilgili görüş ve bulgular Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin kültür aktarımı ilkesi kapsamında değerlendirilmesine yönelik bulgular

Kategori	f	Örnek Cümleler
Kültür aktarımı ilkesi söz varlığı ile yakından ilişkilidir.	**2**	*Okuma parçalarında bulunan deyim, atasözleri ve kalıp sözlerin kültür aktarımı ilkesi açısından önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum. (K2)*
Kültür aktarımı ile dil öğrenimi arasında olumlu ilişki vardır.	**1**	*Bir dili öğrenmenin en kolay yolu kültürüyle birlikte öğrenmekten geçer. Yabancılara Türkçe Öğretiminde kullanılan okuma metinlerinde kültürümüzü yansıtan metinler kullanarak öğrenmeyi kalıcı ve daha zevkli hale getirebiliriz. (K4)*
Kültür aktarımı yaşatarak gerçekleştirilmelidir.	**1**	*Türk kültürü uygulamaları ve mitolojisiyle birlikte verilmelidir ayrıca kültürün güzellikleri aktarılmalı, öğrenciye Türkiye'de yaşadığı hissettirilmelidir. (K5)*
Kültür aktarımı ilkesi bilimsel bir zemine oturtulmalıdır.	**1**	*Alanında uzaman kişilerce oluşturulan heyetlerle bu konu üzerine bilimsel çalışmalar yapılması daha faydalı olacaktır. (K11)*

Tablo 8'deki bulgulara göre okuma metinlerinde kültür aktarımı ilkesinin öğretim elemanlarınca değerlendirilmesi sonucu elde edilen bulgular dört kategoride toplanmıştır. Türkçenin öğretimi ile kültür kavramının birbirini etkileyen yapılar olduğuna dikkat çekilmiş ve kültür ile dilin birbirini tamamlayan öğeler olduğuna dikkat çekilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında kültür aktarımı ilkesinin yüzeysel olarak belli başlı kalıplar dâhilinde aktarılmasından ziyade tarihsel kökenlerin okuma metni içeriğinde barındırılması gerektiği ifade edilmiştir. Ancak bu tip metinlerin orta ve ileri düzey öğrencilerin anlayabileceği yapıda olması ve farklı alanlardan bilgi donanımı istemesi bu uygulamanın gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır. Kültür aktarımının yaşayarak ve yaşatarak geçekleştirilmesi için öğrencilere okuma metinleri aracılığıyla Türkiye'de olduklarının hissettirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu yargıdan yola çıkarak öğrencinin okuyacağı metinden yaşadığı mekân ve kültür ortamını hissetmesi ve işlevsel olarak sosyal hayatta bu bilgilerden faydalanmasının dil eğitimi açısından bir kazanım olduğu düşünülebilir. Ayrıca günlük olaylara ve genel yaşayışa bakışı en kısa ve özlü olarak ifade edebilecek sözlerin yabancılara Türkçe öğretiminde öncelenmesi gerektiği de belirtilmiştir.

Yabancı dil eğitiminde kullanılan okuma metinleri bünyesinde bulundukları araç (kitap, çalışma kitabı vb.) her ne olursa olsun pedagojik olarak belirlenmiş bir amaç ve kazanım ekseninde öğrenciyi harekete geçirir. Bu kapsamda okuma metinleri Neuer (akt. Tapan; 1989: 185) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre özgün metin formları; bilgi iletici metinler, kullanım işlevli metinler ve yazınsal metinler olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Bu kapsamda yabancı dil eğitimine yönelik yaygın bir şekilde kullanılan kullanım işlevli ve bilgi iletici metinlerin fonksiyonel tercih özellikleri ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerine dair bulgu ve yorumlar "Yabancı dil eğitimi kapsamındaki okuma metinlerinin kullanım işlevli ve bilgi iletici metinlerden oluşması benimsenmiştir. YTÖ alanında tercih edilen okuma metinlerini bu yargı çerçevesinde nasıl değerlendirmektesiniz? Lütfen açıklayınız." sorusu aracılığıyla Tablo 9'da aktarılmıştır.

Tablo 9: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin fonksiyonel özellikleri ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerine dair bulgular

Kategori	f	Örnek Cümleler
Kullanım işlevli ve bilgi iletici metinler bir arada kullanılmalı	**3**	*Hem işlevli hem de bilgi iletici olmalı. Bu sayede öğrenci hem öğrensin hem de iletişim kurarak metni işlevsel hale getirebilsin. (K7)*
Kullanım işlevli metinler tercih edilmelidir.	**2**	*Önceliğin kullanım işlevli metinlerde olması gerektiğini düşünüyorum. Öğrenciler metinleri bu yaklaşımla kavrarsa bilgi iletici unsurları da kavrayacaktır. (K11)*
Metinlerin kullanım işlevi ve bilgi iletimi yeterliği	**1**	*Metin fonksiyonundan ziyade bu metin özelliklerinin kullanım işlevi ve bilgi iletimi konusunda ne kadar yeterli olduğudur. (K5)*
Bilgi iletici metinler tercih edilmelidir.	**-**	-

Tablo 9'daki bulgulara göre kullanım işlevli metinler ve bilgi iletici metinler arasında aşamalı bir kavrama süreci olduğuna işaret edilmiş, işlevsel metinlerin kullanım özellikleri ile bilgi iletici metinler arasında olumlu transfer oluşturulmasının öğrenci açısından daha yararlı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca okuma metinlerinin kullanımı ve bilgi aktarımı işlevi kapsamında seviyelere uygunluğu üzerinde durulmuş, metinlerin uzman ekiplerce gözden geçirilmesi gerektiğine değinilmiştir.

Okuma eğitimi kapsamında Ortak Avrupa Çerçeve Programı (2001: 68-69) bünyesinde bulunan okuma amaçlarından hangisinin öğrencilerce daha çok gözetildiği "Yabancılara Türkçe Öğretimi kapsamında kullanılan okuma metinlerinde Ortak Avrupa Çerçeve Programının belirlediği okuma amaçlarından sizce hangileri daha çok gözetilmektedir? Lütfen işaretleyiniz. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)"sorusu ile öğretim elemanlarına sorulmuştur. Ortak Avrupa Çerçeve Programının belirlediği okuma amaçlarının frekans yoğunlukları Tablo 10'da listelenmiştir.

Tablo 10: Ortak Avrupa Çerçeve Programı okuma amaçlarının öğretim elemanlarına göre öncelik sırası

	Ortak Avrupa Çerçeve Programı Okuma Amaçlarının Öğretim Elemanlarına Göre Öncelik Sırası	f	%
1.	Öğrenmek	13	92
2.	Metindeki ana düşünceyi bulmak	10	71
3.	Genel olarak uyum sağlamak	9	65
4.	Örtük olan anlama Ulaşmak	6	43
5.	Ayrıntılı biçimde anlamak	5	36
	Bilgi ve Kaynak Çalışmalarında kullanmak	5	36
6.	Eğlenmek	4	28
7.	Metindeki özel bilgilere ulaşmak	3	21

Tablo 10'a göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin temelde "öğrenme**"** amacıyla okunduğu öğretim elemanlarının %92'si tarafından belirtilerek ilk sırada yer almıştır. **"**Metindeki ana düşünceyi bulmak**"** amacı öğretim elemanlarının %71'i, **"**Genel olarak uyum sağlamak**"** amacı öğretim elemanlarının %65'i tarafından seçilmiştir. Bu

veriler ışığında okuma eğitimi kapsamında kullanılan okuma metinlerinin okuma amaçlarındaki önceliği öğrenmek, metindeki ana düşünceyi bulmak, genel olarak uyum sağlamak üçlüsünden meydana gelmektedir. Elde edilen veriler kapsamında Türkçe öğrenenlerinin önceliklerinin anlama odaklı zihinsel işlemlerden oluştuğu görülmektedir. Tablo 10 aracılığıyla elde edilen veriler kapsamında anlamaya odaklı amaçların yanı sıra "örtük olan anlama ulaşmak" amacı %43 oranında tercih edilerek 4.sırayı , "Ayrıntılı biçimde anlamak, bilgi ve kaynak çalışmalarında kullanmak" amaçları %36 oranında tercih edilerek 5.sırada yer almıştır. Okuma metinlerinin "eğlenme" ve "metinlerdeki özel bilgilere ulaşma" amaçları sırasıyla %28 ve %21 oranında tercih edilmiş olup en az seçilen okuma amaçlarıdır. Bu durumda ilk üç sırayı alan okuma amaçlarının başlangıç seviyesindeki kişilerin öğrenme ihtiyaçlarına hitap etmesi sebebiyle öncelendiği söylenebilir. Diğer beş amacın daha az tercih edilmesinde ise bu amaçların B2 ve üzerindeki öğrenciler için kullanılabilecek amaçlar olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Türkçe Öğretim Merkezlerinde görevli öğretim elemanlarının Türkçenin yabancılara öğretimi kapsamında okuma temel becerisinin gelişimine yönelik olarak kullanılan metinlerin AB ortak metni ve metin nitelikleri açısından değerlendirmeleri analiz edilmiştir.

Araştırmanın bulguları yabancılara Türkçe öğretiminde okuma becerisini geliştirme kapsamında kullanılan okuma metinleri Ortak Avrupa Çerçeve Programı ve bu program kapsamında okuma amaçları, metinlerin fonksiyonel nitelikleri ile öğrenci ihtiyaçları, metinlerin söz varlığı, yabancı dil eğitiminde kültür aktarımı ilkesi olmak üzere birçok boyutu ile ele alınmış ve şu sonuçlar elde edilmiştir:

AB Ortak Başvuru Metni kapsamında belirlenen seviyeler, amaç ve kazanımlar yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından daha ayrıntılı ve somut hale getirilmelidir. Diller için Ortak Başvuru Metni, çeşitli biçimleri bütünleştirmek için yapılandırılmıştır. Daha ileri öğrenme düzeylerinde başvuru metninin rolü göz önüne alındığında öğrenen ihtiyaçlarının doğası ve yaşadıkları bağlam önem kazanmaktadır. Başvuru metni kapsamında genel nitelikler ortaya konulmalıdır. Bu nitelikler iyi tanımlanmalı, ulusal özelliklere uygun olarak uyarlanmış olmalı, yeni alanları –özellikle hem kültürel hem de özel alanları- kapsamalıdır" (Şahin ve Aydın, 2014: 455-456). Bu düşüncenin hareket noktasını, AB Ortak Başvuru Metninin ağırlıkta Batı dilleri için hazırlanmış olması ve Türkçenin yapısal olarak bu diller ile benzerliğinin bir hayli az olmasıdır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma eğitimi için seçilen metinlerin AB Ortak Başvuru Metni kapsamındaki seviyelere uygunluğu öğretim elemanlarının yarısı tarafından kısmen uygun bulunmuş, ayrıca yayın farklılıklarından kaynaklanan kalite farkı da vurgulanmıştır. "Eğitim ortamlarında görülen çağdaş gelişmeler ve bilimsel çalışmalara koşut ders kitaplarının eğitim-öğretim etkinliklerinde daha iyi oluşturulması, öğrenci için anlamlı öğrenmeleri daha iyi sağlayacak biçimde tasarlanması ile ilgili sorunlara bağlı çalışmalar sürekli devam etmektedir. Bu sorunlar, ders kitaplarının verimi ile ilgili yapılan değerlendirmeler ışığında güncellenmesi ve yeniden yapılandırılması ile çözümlenebilir" (Karatay ve Pektaş, 2012: 185). Ayrıca Gün, Akkaya ve Kara'ya göre (2014) Türkçe Öğretim Merkezlerinde kullanılmak için hazırlanan kitaplar içerik açısından yabancılara Türkçe öğretimi dersleriyle uyum içinde olmalı ve ders içerikleri sürekli incelenerek yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının güncellenmesi sağlanmalıdır. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin büyük oranda ders kitapları aracılığı ile kullanıldığı düşünüldüğünde tek tip kaynak kullanımında -yayınevi ya da yazılı görsel kaynaklar bağlamında- ısrarın sürdürülmesinin öğretim niteliğini düşürdüğü söylenebilir.

Öğretim elemanlarınca vurgulanan bir diğer nokta ise yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurum ve kuruluşların merkezi bir yapı tarafından denetim altına alınması; Biçer, Bozkırlı ve Er'in

(2012) de ifade ettiği gibi yabancılara Türkçe öğretimine yönelik öğretim programlarının uzman kişilerce hazırlanması ve hazırlanan programın paket program hâline getirilmesidir. Ayrıca öğretim elemanlarınca alan yazın açısından yabancılara Türkçe öğretimi alanının ayrı bir ana bilim dalı haline gelmesi vurgulanmıştır. Güzel'in (2010) ifadesiyle Türkçe öğretmenliği bölümlerinde hedef kitlelere göre üç anabilim dalı; Temel Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Türkçe Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yabancılara Türkçe Öğretimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı şeklinde yapılandırılmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerde söz varlığı ile ilgili çalışmaların öğrenci ihtiyaçları açısından geliştirilmeye muhtaç olduğunu ifade eden öğretim elemanı sayısı çoğunluktadır. Ayrıca alan yazın açısından Barın'a (2003) göre yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan gerek ders kitapları gerekse çalışma kitaplarında bir bütün hâlinde kullanılması gereken temel söz varlığının, özellikle temel ve orta düzeyde iyi belirlenmesi çok büyük önem taşımaktadır. Türkçenin temel söz varlığının sağlıklı bir şekilde ve uygun aralıklarla belirlenmesi şarttır. Ayrıca, yabancılara Türkçe öğretirken hangi kelimelerin öncelikle öğretilmesi gerektiğini ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda uzmanlaşmış kişilerin ortaya koyması gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında tercih edilen okuma metinleri öğrenci ihtiyaçları ve öğrenme ihtiyaçları açısından değerlendirildiğinde göze çarpan bulgular metinlerin öğrenci seviyelerine göre düzenlenmesi ve özgün metinler ile sadeleştirilmiş metinlerin ihtiyaca göre bir arada verilmesi hususunda öğretim elemanlarının çoğunluğunun görüşü ortaktır. Açık'ın (2008) ifade ettiği gibi, 20 yaş ve üzerine Türkçe bilgileri yetersiz diye basit çocuk hikâyeleri okutmak yerine arka kapakta hangi seviyede okunabileceğini gösteren, kelime sayısını veren kitapların hazırlanmasında fayda vardır. Bu süreç isteyen bir çalışmadır. Seviyeye göre okuma kitapları yazılıncaya kadar mevcut yazarların eserleri taranarak başlangıç, orta ve ileri düzey öğrencileri için mutlaka kitaplar belirlenmelidir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerin fonksiyonel açıdan hem özgün metinlerden hem de sadeleştirilmiş metinlerden oluşması gerektiği kanaati öğretim elemanlarının çoğunluğunda mevcuttur. Orta seviye (B1-B2) itibaren kullanılacak özgün metinlerin öğrencinin dil ile gerçek hayat ilişkisini kurmasında köprü rolü üstleneceği izlenimi oluşmuştur.

Avrupa Dil Portfolyosu ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde dil öğretimi açısından özellikle üzerinde durulan kültür aktarımı kavramı söz varlığından diyaloglara, sosyal aktivitelerden kişisel uğraşlara kadar uzanan geniş bir yelpazeye dağılmaktadır. Kalfa'nın (2013) ifadesiyle yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan kaynak ve materyallerde bütün milletlerin kültürüne saygı çerçevesi içinde hedef dil olan Türkçenin kültür dünyasını yansıtacak metinlere ağırlık verilmelidir. Bu kapsamda Türk kültürü açısından işlevsel özelliklerin, sosyal hayatta birebir karşılığı olan temel yapıların doğrudan ya da dolaylı olarak iletilmesi gerektiği yönünde görüşler öğretim elemanlarınca dile getirilmiştir.

Yabancı dilde okuma eğitiminde yaygın olarak tercih edilen sesli okuma tekniği ile öğrencilerin telaffuz yetilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Özellikle sesletimi zor olan fonemlerin ağırlıkta bulunduğu dillerde olduğu gibi Türkçede de bu durum söz konusudur. A1 seviyesinden başlanarak okuma eğitimi kapsamında günlük hayat içersinde en yaygın şekilde kullanılacak kelimelerden oluşan metinlerin sesli okuma tekniği ile önce öğretim elemanı tarafından okunması, sonrasında ise öğrenci tarafından okunmasının öğrencilerin Türkçeyi doğru telaffuz etmeleri açısından önem taşıdığı belirtilebilir

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında öğrencilere okutulan metinlerin fonksiyonel özellikler açısından irdelendiğinde; başlangıç seviyesindeki öğrenciler için kullanım

işlevli metinlerin sosyal hayat içersinde karşılaşılacak durumları barındırması ve öğrenciyi içine girdiği toplumla uyumlu hale getirmesi söz konusudur. Bilgi iletici metinlerin ise orta ve ileri seviyelerden itibaren kademeli olarak kullanılmasının öğrenci motivasyonu ve öğrenme hızı açısından önem taşıdığı öğretim elemanlarınca belirtilmiştir.

Ortak Avrupa Çerçeve Programının belirlediği okuma amaçları kapsamında öğretim elemanları önem sırasına göre "öğrenme, metindeki ana düşünceyi bulma, genel olarak uyum sağlama" şeklinde bir sıralama yapmıştır. Bu kapsamda öncelikle okuma metinlerinin öğrenme ve anlamı kavramaya yönelik olduğu bunun yanı sıra hedef dilin konuşulduğu toplumla ilgili uyum sürecinin hızlandırılması için de bir çaba içine girildiği görülmektedir. Diğer yandan "Ayrıntılı biçimde anlamak, örtük olan anlama ulaşmak, bilgi ve kaynak çalışmalarında kullanmak, eğlenmek, metindeki özel bilgilere ulaşmak" sıralamasıyla elde edilen bilgiler kapsamındaki beş amacın dili kullanmada belirli bir tecrübe ve kazanımı edinmiş B1-B2 ve üzeri seviyelerdeki okuyucuların okuma amaçlarından olabileceği düşünülmektedir.

Öneriler

1) AB Ortak Başvuru Metni kapsamında seviyelere göre sınıflandırılan kazanımların Türkçe öğrenen öğrenciler boyutunda öğrencinin mevcut hali ile karşılaştırıldığında gerçekçilikten uzak olduğu öğretim elemanlarınca düşünülmektedir. Bu kapsamda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programının gerçekçi hedefler doğrultusunda düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

2) Okuma metinleri içerisinde hedef sözcüklerin koyu olarak yazılması ve renklendirilmesinin hem metnin hem de ilgili kaynağın öğretim süreci açısından hedefe ulaşmada ve öğrenimin gerçekleşmesinde fayda sağlayacağı öğretim elemanlarınca dile getirilmektedir. Bununla birlikte kelimeleri renklendirme ve koyu yazma eyleminin ekonomiklik ilkesi açısından hangi seviyelerde ne kadar yapılması gerektiği üzerine de kapsamlı bir çalışma yapılmasında yarar bulunmaktadır.

3) Okuma metinlerinin kelime öğretimi ve gramer bilgisi açısından alan uzmanlarınca seviyelere göre yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

4) Kültür aktarımı ilkesi çerçevesinde okuma metinlerinin Türk kültürü açısından işlevsel özelliklerle donatılması gerektiği ve kültür aktarımının seviyelere göre düzenlenmesi gerektiği söylenebilir. Örneğin günlük hayatla ilgili kültür öğelerinden hitap cümleleri başlangıç seviyesinde, kültürel açıdan önemli günler ise B1-B2 seviyesinden itibaren metinler içerisine eklenebilir. Ayrıca okuma metinlerinin öğrencilerin gündelik hayat içersinde karşılaşacakları durumlar ve problemler kapsamında öğretici, eğitici bağlamlar içermesi; metinden en yüksek düzeyde verim alınmasını sağlayabilir.

5) Okuma metinlerinin Türkçe eğitimi kurlarının sonuna doğru öğrencilerin seviyesinin biraz üzerinde olan özgün metinlerden oluşturulması, öğrencilerin üst seviyelere uyum sağlayıp motivasyonlarını artırmaları açısından faydalı olabilir.

6) Yabancı dil eğitiminde temel ilkelerden olan kültür aktarımı ilkesi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de kilometre taşı konumundadır. Bu kapsamda okuma metinlerindeki kültürel unsurların öğrenciye Türkiye'de olduğunu hissettirecek sadelikte işlevsel bilgilerden oluşması daha faydalı olabilir. Orta seviyenin sonlarından itibaren temel söz varlığı içerisinde o toplumun düşünme biçimini, olaylara yaklaşımını, pratik zekâsını temsil edebilecek yoğun anlatıma sahip atasözü, özdeyiş vb. yapıların okuma metinleri içerisinde bulunmasının yararlı olacağı söylenebilir.

KAYNAKÇA

AÇIK, F., (2008). Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü "Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu"

AKSAN, D. (1977). Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim I. Ankara: TDK Yayınları

AVRUPA BİRLİĞİ DİL PORTFOLYOSU. (2001). (Common European Framework of Reference for Language), 68

AY, S., (2008). Yabancı Dilde Okuma Stratejileri: Farklı Zekâları Baskın Öğrencilerle Bir Durum Çalışması, Dil Dergisi, Sayı: 141, Temmuz-Ağustos-Eylül, 7-18

BARIN, E. (2003). Yabancılara Türkçenin Öğretiminde Temel Söz Varlığının Önemi. Türklük Bilimi Araştırmaları, *13*(13), 311.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2010). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

COUNCİL OF EUROPE. (2007). European Language Portfolio: Procedures for Validation. Strasbourg: Council of Europe Modern Languages Division

DEMİR, A., AÇIK, F. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürler Arası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler. TÜBAR-XXX-Güz,

DURMUŞ, M. (2013). Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı. Ankara: Grafiker Yayınları

ER, A. (2005). Yabancı Dil Öğretiminde Okuma. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (12)., 208-218

ER, O., R., BİÇER, N.,BOZKIRLI, K. Ç. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi,1(2).

GÖÇER, A., MOĞUL, S. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış, TurkishStudies Volume 6/3 Summer, p. 797-8

GÜN, M., AKKAYA, A., KARA, Ö. T. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Türkçe Öğretim Merkezlerinde Görev Yapan Öğretim Elemanları Açısından Değerlendirilmesi. Turkish Studies - Volume 9/6 Spring, p. 1-16.

GÜZEL, A. (2010). Türkçe Eğitimi Bölümlerinde Kurulması Gerekli Görülen Ana Bilim Dalları. Türklük Bilimi Araştırmaları, *27*(27), 371-383.

İŞİSAĞ, KORKUT U.(2008), Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni'nin Dilbilimsel Açıdan İncelenmesi, Journal of Language and Linguistic Studies

KALFA, M., (2013). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözlü Kültür Unsurlarının Kullanımı. Ankara: Milli Folklor Dergisi. Yıl, 25, 167-177.

KARATAY, H., PEKTAŞ, S. (2012). Türkçe Ders Kitaplarının İncelenmesine Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (10).

KESKİN F. ve OKUR A. (2013). Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı. Ankara: Grafiker Yayınları

ÖZBAY, M., (2007).Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II. *Öncü Kitap*.

ŞAHİN, Esin Y., Aydın, G. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler, Ankara: Pegem, 455-461

ŞAHİN, A. (2010). Avrupa Dil Gelişim Dosyası Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Malzeme Oluşturma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

TAPAN, N. (1989). Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Özgün Metinlerin İşlevi, Dilbilim VIII, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakülesi Basımevi, 184-192

TÜRKÇE SÖZLÜK (2005) . Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

YILDIRIM, A., ŞİMŞEK, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayınevi.

YILMAZ, İ., ŞEREF, İ. (2013). Araplara Türkçe Öğretmek Amacıyla Hazırlanmış Kaşgarlı Mahmut Türkçe Öğrenme Seti'nde Kültür Aktarımı. Turkish Studies - Volume 8/4 Spring 2013, p. 1479-1498

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

ERDEM M.D., GÜN, M., ŞENGÜL, M., ŞİMŞEK, R., Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Okuma Metinlerinin Öğretim Elemanlarınca Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve İşlevsel Metin Özellikleri Kapsamında Değerlendirilmesi, ***Turkish Studies*** - *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3 Winter 2015, p. 455-476, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020, ANKARA-TURKEY